

Käibe toimumise aeg

Käibe toimumise aeg on oluline käibemaksukohustuse deklareerimise aja kindlaks tegemiseks ning seda reguleerib käibemaksuseaduse (KMS) § 11 „Käibe tekkimise, kauba importimise, teenuse saamise ja kauba ühendusesisese soetamise aeg” ja § 44 „Kassapõhise arvestuse erikord erikorra rakendajatele”.

Käibe tekkimise aeg üldreegli alusel

Käive on tekkinud (välja arvatud ühendusesisene käive või kauba ühendusesisene soetus) või teenus on saadud päeval, mil esimesena sooritati üks alljärgnevaist toiminguid KMS § 11 lg 1):

1. kauba ostjale lähetamine või kättesaadavaks tegemine või teenuse osutamine;
2. kauba või teenuse eest osalise või täieliku makse laekumine, teenuse saamisel osaline või täielik maksmine;
3. omatarbe puhul kauba võõrandamine või teenuse osutamine või ettevõtte kauba kasutuselevõtmine maksukohustuslase enda, tema töötaja, teenistuja või juhtimis- või kontrollorgani liikme poolt või muul ettevõtlusega mitteseotud eesmärgil.

Seega ei määratleta käibe tekkimise aega arve väljastamise alusel. See aga ei tähenda seda, et arve võibki jätta väljastamata. Ostja jaoks on arve endiselt oluline sisendkäibemaksu maha arvamisel.

Eeltoodud üldreegli alusel määratakse käibe tekkimise aeg järgmistele tehingutele:

- ✓ riigisisene kauba võõrandamine ja teenuse osutamine,
- ✓ teenuse osutamine välisriigi isikule või teenuse saamine välisriigi isikult,
- ✓ kauba eksport.

Näide 1

Ettevõtte lähetab kauba ostjale 15. jaanuaril ja arve esitab 20. jaanuaril. Ostja maksab kauba eest 5. veebruaril.

Käive on tekkinud 15. jaanuaril, mil kaup lähetatakse ostjale (varaseim hetk).

Näide 2

Ettevõtte esitab kauba eest ettemaksu arve 10. veebruaril, arve alusel tasutakse 20. veebruaril.

Kaup lähetatakse ostjale 1. märtsil.

Käive on tekkinud 20. veebruaril, mil kauba eest tasutakse (varaseim hetk).

Näide 3

Ettevõtte esitab teenuse eest arve 28. veebruaril. Teenus osutatakse märtsikuus. Teenuse eest tasutakse peale tööde lõpetamist 20. märtsil.

Käive on tekkinud märtsis, kui teenus osutati ja samas kuus tasuti. Arve esitamine üksi ei määra käibe tekkimise aega.

Üldreegli alusel määratletakse käibe toimumise aega ka kapitalirendilepingu tingimustes kauba või teenuse võõrandamisel. Seega tekib kapitalirendilepingute alusel käibemaksuga maksustamise kohustus kauba müügihinnalt kauba üleandmisel, mitte perioodilistelt maksetelt.

Kui käibe tekkimise aeg on KMS § 11 lõike 1 kohaselt kauba või teenuse eest maksmine, on käive tekkinud makstud osa ulatuses.

Üldjuhul on teada, millise teenuse või kauba eest raha on makstud. Kui raha laekumisel ei ole teada, millise määraga maksustatava kauba või teenuse eest on tasutud, siis raha saamisest tekkinud käive maksustatakse standardmääraga. Kui hiljem tekib vajadus muuta maksumäära, siis saab teha ka vastava paranduse käibedeklaratsioonis.

Viimati uuendatud 06.08.2025